

Meldpunt OGGZ

Leidschendam- Voorburg

2008

Bijlage 5

Bij Kadernota Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) 2009-2012 Leidschendam-Voorburg (Dis 2009/12459)

Inleiding

Het meld- en coördinatiepunt OGGZ Leidschendam-Voorburg is op 1 oktober 2008 van start gegaan. Hier kunnen professionele organisaties signalen over zorgwekkende zorgmijders inbrengen. De GGD is in januari 2008 al begonnen met de registratie zodat ook deze cijfers konden worden meegenomen in dit overzicht. Ieder kwartaal en elk kalenderjaar maakt het meldpunt een overzicht van de meldingen met daarin, waar mogelijk, een analyse.

Het meldpunt registreert bij iedere melding een aantal gegevens over de cliënt, de problematiek, de meldende instanties en de instanties aan wie de zorg is overgedragen. In het overzicht is per item aangegeven hoe de cijfers tot stand zijn gekomen en hoe ze moeten worden geïnterpreteerd. Gezien de rol van het meldpunt en de GGD is het niet altijd mogelijk alle gegevens rond een cliënt volledig en objectief te krijgen. Van de meldingen die aan het eind van het jaar zijn binnengekomen zijn vaak veel gegevens nog niet beschikbaar en daarom nog "onbekend".

De cijfers en de analyses kunnen dienen als input voor beleidsadvisering. Met name de analyse over verschillende jaren kan veranderingen in de OGGZ problematiek aan het licht brengen.

Cijfers meldpunt OGGZ Leidschendam-Voorburg 2008

1. Aantal meldingen

In het startjaar van het meldpunt zijn 75 meldingen binnengekomen.

Tabel 1: aantal meldingen

	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal
2008	17*	15*	21*	22	75

* Het aantal meldingen over 2008 is inclusief de meldingen die de GGD in 2008 voorafgaand aan de start van het meldpunt op 1 oktober 2008 in behandeling heeft genomen.

Tabel 2: aantal afgesloten meldingen

Afgesloten	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal
2008	12	11	21	21	65

De gemiddelde doorlooptijd van een melding is 34 dagen.

Tabel 3: doorlooptijd van de afgesloten meldingen in dagen

Doorlooptijd	minimaal	maximaal	gemiddeld	mediaan
Dagen	0	248	34	16

2. Meldende instanties

Probleemsituaties moeten worden gesignaleerd en bij het meldpunt worden gemeld. In de beginfase van het meldpunt wordt veel aandacht besteed aan de signalerende functie die de verschillende instanties kunnen hebben. Het meldpunt is alleen bekend bij de instellingen, het heeft op dit moment geen publieksfunctie. Desondanks heeft een aantal burgers signalen van overlast of bezorgdheid geuit.

Tabel 4: meldende instanties

2008	1^e kwartaal	2^e kwartaal	3^e kwartaal	4^e kwartaal	totaal	%
Politie	7	3	2	8	20	27%
Burger	1	2	2	3	8	11%
Gemeente	1	1	4	4	10	13%
Woningcorporatie	6	6	7	6	25	33%
Hulpverlening	2	3	6	1	12	16%
Onbekend	0	0	0	0	0	0%
Totaal	17	15	21	22	75	

Onder de hulpverlenende instanties worden o.a. verstaan de GGZ-instellingen, huisartsen, ziekenhuizen, schuldhulpverlening en afdelingen van de GGD (Jeugdgezondheidszorg en sociaal-medische adviseringen). De woningcorporaties en de politie zijn de grootste melder.

Tabel 5: meldende woningcorporaties

2008	1^e kwartaal	2^e kwartaal	3^e kwartaal	4^e kwartaal	totaal	%
Cobouw	0	0	1	0	0	4%
Vidomes	1	1	3	1	7	24%
St. Duivenvoorde	0	0	0	1	1	4%
Wooninvest	5	5	3	4	17	68%
Totaal	6	6	7	6	25	

3. Geslacht , leeftijd en gezinssituatie betrokkene

Het aantal vrouwelijke betrokkenen (personen waarover is gemeld) is net iets hoger dan het aantal mannelijke betrokkenen.

Tabel 6: geslacht betrokkene

Geslacht	1^e kwartaal	2^e kwartaal	3^e kwartaal	4^e kwartaal	totaal 2008	%
Man	9	5	9	12	35	47%
Vrouw	8	10	12	10	40	53%
Totaal	17	15	21	22	75	

Het grootste aantal meldingen betrof 70-plussers en veertigers. In Leidschendam-Voorburg wonen relatief veel ouderen. Het aantal veertigers ligt rond het regionale en landelijke gemiddelde.

Tabel 7: leeftijd betrokkene

Leeftijd	1^e kwartaal	2^e kwartaal	3^e kwartaal	4^e kwartaal	totaal 2008	%
< 20	0	0	0	0	0	0%
20-29	1	1	0	0	2	3%
30-39	3	1	2	0	6	8%
40-49	4	2	6	5	17	23%
50-59	4	1	3	4	12	16%
60-69	2	3	3	5	13	18%
>70	3	6	5	6	20	27%
onbekend	0	1	2	2	5	5%
Totaal	17	15	21	22	75	

Een melding gaat behalve over individuen soms ook over echtparen of gezinnen waar niet te bepalen is wie als voornaamste probleempersoon moet worden aangemerkt. We hebben er voor gekozen om de volwassene in die situatie apart in de registratie op te nemen als beiden het probleem zijn.

In de registratie noteert het meldpunt de gezinssituatie waarin de gemelde persoon leeft. Alleenstaanden vormden het overgrote deel van de meldingen.

Tabel 8: gezinssituatie

Gezinssituatie	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal 2008	%
Alleenstaand	14	10	13	18	55	73%
Met partner	2	2	4	1	9	12%
Eénouder gezin	1	2	3	1	7	9%
Gezin	0	1	0	2	3	4%
Met anderen	0	0	0	0	0	0%
Anders	0	0	1	0	1	1%
Onbekend	0	0	0	0	0	0%
Totaal	17	15	21	22	75	

4. Culturele achtergrond

Voor zover bekend, registreert het meldpunt de culturele achtergrond van de betrokkene.

Tabel 9: culturele achtergrond betrokkene

2008	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal 2008	%
Nederland*	15	11	16	17	59	79%
Turks	0	0	0	0	0	0%
Marokkaans	0	0	0	0	0	0%
Surinaams	0	0	0	0	0	0%
Antilliaans	0	0	0	0	0	0%
Aziatisch anders	0	0	2	1	3	4%
Indonesisch - "Indisch"	1	2	1	0	4	5%
Europees anders	0	0	0	0	0	0%
Afrikaans anders	1	0	1	0	2	3%
Anders	0	0	0	0	0	0%
Onbekend	0	2	1	4	7	9%
Totaal	17	15	21	22	75	

*79% van de gemelde cliënten is van Nederlandse afkomst. In Leidschendam-Voorburg is 74% van de inwoners van Nederlandse afkomst (2008). De cijfers duiden niet op een specifiek probleem bij een bepaalde bevolkingsgroep.

5. Soorten meldingen

Bij een melding wordt getracht een beeld te krijgen van hoe het probleem door de melder wordt gezien. Het blijkt niet altijd alleen over overlast of over huurschuld te gaan. Bezorgdheid om de betrokkene is ook reden om te melden. Woningcorporaties doen ook meldingen omdat er zorgen om bewoners bestaan terwijl ze geen overlast veroorzaken of huurschuld hebben. Deze meldingen zijn meestal terecht, er worden zeer zorgelijke omstandigheden aangetroffen. Onder de melding 'dreiging dakloosheid' wordt verstaan een melding van een dreigende uithuiszetting. Zonder hulp en/of bemiddeling is de verwachting dat betrokkene binnen afzienbare tijd niet meer zelfstandig woont.

Tabel 10: soort melding

Soort melding	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal 2008	%
Vervuiling	5	7	6	4	22	29%
Dak-/thuisloos	0	0	0	0	0	0%
Overlast/geluidsoverlast	2	2	7	8	19	25%
Agressie	0	0	2	2	4	5%
Dreiging dakloosheid	4	0	2	1	7	9%
Bezorgd	5	4	4	6	19	25%
Bezorgd om kinderen	0	1	0	1	2	3%
Huiselijk geweld	0	0	0	0	0	0%
Anders	1	1	0	0	2	3%
Onbekend	0	0	0	0	0	0%
Totaal	17	15	21	22	75	

6. Primair probleem betrokkene

Na een melding wordt er geïnventariseerd of betrokkene bij hulpverlenende instanties bekend is. Indien dat niet zo is doet het vangnetteam van de GGD verder onderzoek wat de problemen zijn en welke hulp noodzakelijk is. In de tabel “primair probleem van de cliënt” wordt een globale indeling gegeven van het probleem van de cliënt dat het meest op de voorgrond staat bij een zorgwekkende situatie. Vaak is er echter een combinatie van problemen.

Tabel 11: primair probleem cliënt

Primair probleem	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal 2008	%
Somatiek	0	3	1	1	5	7%
Psychiatrie	9	5	12	12	38	51%
Verslaving anders	0	0	0	0	0	0%
Psychiatrie en verslaving alcohol	0	0	0	0	0	0%
Psychiatrie en verslaving drugs	0	0	0	0	0	0%
Verslaving alcohol	1	0	0	3	4	5%
Verslaving drugs	0	0	0	0	0	0%
Verstandelijk gehandicapt	2	2	0	0	4	5%
Anders	0	1	0	0	1	1%
Onbekend	2	1	3	4	10	13%
Geen	3	3	5	2	13	17%
Totaal	17	15	21	22	75	

6.1 Psychiatrie als primair probleem

Een groot deel van de gemelde cliënten heeft een psychiatrische aandoening. Het gaat ook hier regelmatig om combinaties van diagnoses. Op het moment van melding is de diagnose vaak niet duidelijk en ook na overdracht van de cliënt is de diagnose regelmatig niet zeker. Hierna volgt een verdeling over de voornaamste psychiatrische problemen.

Tabel 12: psychiatrische aandoeningen

Psychiatrische aandoening	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal	%
Dementie	1	0	2	1	4	11%
Schizofrenie	0	0	1	0	1	3%
Psychose	0	1	1	0	2	5%
Stemmingsstoornissen	0	0	0	1	1	3%
Persoonlijkheidsstoornissen	4	0	4	4	12	32%
Angststoornis	0	0	0	0	0	0%
Anders	0	2	1	0	3	8%
(Nog) onbekend	4	2	2	6	15	38%
Totaal	8	5	11	12	38	

6.2 Sociale problematiek

Bij de cliënten is ook steeds gekeken of er sprake was van sociale problematiek, vaak het gevolg van de bovengenoemde problemen. Er is een keuze gemaakt welke sociale problematiek het meest op de voorgrond staat. Bij 19 van de 75 meldingen zijn de relevante specifieke kenmerken benoemd.

Tabel 13: sociale problematiek 2008

Specifiek kenmerk	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal
Isolement	3	4	3	8	18
Gezinsproblematiek	0	0	1	0	1
Kindermishandeling	0	0	0	0	0
Totaal	3	4	4	8	19

7. Financiële situatie

Huurschuld is één van de belangrijkste signalen dat er problemen zijn. Met de woningcorporaties zijn afspraken gemaakt de “huurschuldplus” cliënten bij het meldpunt te melden. Huurschuld is altijd een groot risico op uithuiszetting en dak- en thuisloosheid. Bij 47% van de meldingen is het echter onbekend of er sprake is van een schuld, het komt niet in elk gesprek aan de orde omdat in die gevallen huurschuldproblemen niet de aanleiding waren voor de melding of omdat het vaak noodzakelijk is iemand snel toe te leiden naar zorg bijvoorbeeld.

Tabel 14: financiële situatie

Financiële situatie	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal	%
Huurschuld	2	1	1	1	5	7%
Geen schuld	1	10	8	9	28	37%
Onbekend	12	4	9	10	35	47%
Algemene schuld	2	0	3	2	7	9%
Totaal	17	15	21	22	75	

8. Verdeling over de wijken

In de onderstaande tabel is de spreiding van de gemelde cliënten over de postcodes van Leidschendam-Voorburg te zien.

Tabel 15: aantal meldingen per postcodegebied

Postcode	Wijk	Aantal 2008
2261	Park Veursehout, De Zijde	2
2262	Leidschenhage en omgeving	11
2263	De Heuvel, Amstelveen, Duivenvoorde, Prinsenhof	11
2264	't Lien, Raadhuiskwartier, Verzetsheldenwijk, deel Voorburg Oud	9
2265	Rietvink, Damcentrum, Klein Plaspoelpolder	6
2266	Stompwijk, Hofpolder, Vlietland, Leidschendam Zuid, Zeeheldenwijk, Wilsveen	4
2271	Voorburg Oud	8
2272	Essesteijn, Damsigt	4
2273	Bovenveen, 't Loo	10
2274	Voorburg Midden, Voorburg Noord	8
2275	Voorburg West	0

9. Casemanager

Het meldpunt heeft als taak de zorg over te dragen aan de reguliere zorg. Het moment van overdracht wordt gezien als de afsluiting van de casus door het meldpunt. Meldingen leiden niet altijd tot overdracht naar de zorg (in tabel 16 vermeld als 'niet nodig'). Het kan zijn dat de melding niet terecht was maar ook dat de cliënt al voldoende in zorg is zodat overdracht niet meer nodig was. De GGZ-instellingen nemen het merendeel van het casemanagement op zich. Dat past bij het beeld dat psychiatrie het meest als primair probleem wordt genoemd.

Tabel 16a: casemanagers

Overdracht naar casemanager	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	totaal	%
AMK	0	0	0	0	0	0%
AMW Florence	0	0	0	0	0	0%
Brijder	1	0	0	2	3	4%
Consultatiebureau	0	0	0	0	0	0%
Daklozenopvang Den Haag	0	0	0	0	0	0%
Florijn	0	1	0	0	1	1%
Fonteynenburg	0	0	0	0	0	0%
GGD ZHW	0	1	0	0	1	1%
GGZ Haagstreek	4	3	5	9	21	28%
Huisarts	1	0	1	4	6	8%
Jeugdformaat	1	0	0	0	1	1%
Jeugdzorg	0	0	0	0	0	0%
Jutters	0	1	0	0	1	1%
Limor	2	1	2	0	5	7%
MEE	1	1	0	0	2	3%
Meldpunt ouderenmishandeling	0	0	0	0	0	0%
Meldpunt huiselijk geweld	0	0	0	0	0	0%
Ouderenadviseur	0	0	0	0	0	0%
Ouderenwerk	0	0	0	0	0	0%
Parnassia	2	1	2	4	9	12%
Raad van Kinderbescherming	0	0	0	0	0	0%
Reclassering	0	0	0	0	0	0%
Schuldhelpverlening	0	0	1	0	1	1%
Thuiszorg Florence	1	2	1	0	4	5%
Vluchtelingenwerk	1	0	1	0	2	3%
Niet bereidwillig	0	1	0	0	1	1%
Niet nodig*	3	3	6	2	14	19%
Nog in behandeling	0	0	2	1	3	4%
Totaal	17	15	21	22	75	

* Hieronder vallen meldingen die uiteindelijk zonder zorgoverdracht opgelost worden of waarvoor geen specifieke overdracht meer nodig was omdat de zorg al voldoende was ingezet.

Tabel 16b: casemanagers per sector

Overdracht naar casemanager	2008
AMK	0%
AMW	0%
Ambulante woonbegeleiding	7%
GGD	1%
GGZ	40%
Huisarts	8%
Jeugdzorg	0%
Schuldhelpverlening	1%
Thuiszorg	5%
Verslavingszorg	4%
Andere zorginstelling	1%
Anders	8%
Niet bereidwillig	1%
Niet nodig	19%
In behandeling (op 31-12)	4%
Totaal aantal	75

10. Analyse

Melders

Instellingen weten het meldpunt al goed te vinden. De woningcorporaties en de politie zijn de grootste melders. Huisartsen melden relatief weinig.

Geslacht, leeftijd, gezinssituatie en culturele achtergrond betrokkenen

Het aantal vrouwen waarover gemeld is ligt iets hoger dan het aantal mannen. In de andere gemeenten van de regio van de GGD Zuid-Holland West waar het meldpunt al wat langer bestaat, is een trend zichtbaar dat het aantal meldingen over vrouwen toeneemt. Het aantal meldingen waar kinderen bij betrokken zijn is relatief laag in Leidschendam-Voorburg, het aantal meldingen over alleenstaanden is relatief hoog. De leeftijdsverdeling en de cijfers over de culturele achtergrond geven vooralsnog geen aanleiding voor specifieke maatregelen.

Soort melding

De meldingen betroffen vooral bezorgdheid, ervaren overlast en vervuiling. Vervuiling is vaak een signaal met een hoog risico op dak- en thuisloosheid. De vier grote gemeenten waaronder centrumgemeente Den Haag hebben als een belangrijk beleidsvoornemen het bestrijden van dak- en thuisloosheid. Een dakloze uit de randgemeente gaat vaak naar Den Haag voor de opvang. De randgemeenten van Den Haag zetten vooral in op het voorkómen van uithuiszetting. Het meldpunt vormt een belangrijk onderdeel van dit beleid. De meldingen 'bezorgd' geven aan dat burgers en instellingen zich zorgen maken om hun medeburgers. Dit past bij het WMO/OGGZ beleid van de gemeente.

Primair probleem en psychiatrische aandoeningen

Burgers met chronische psychiatrische problemen vormen het merendeel van de cliënten in het meldpunt. Er zijn signalen vanuit instellingen voor verstandelijk gehandicapten dat onder de zwervjongeren veel licht verstandelijk gehandicapten (LVG) zijn. Dit is nog niet terug te vinden in de cijfers van het meldpunt. Zwervjongeren worden nog niet veel gemeld en LVG wordt mogelijk

nog onvoldoende herkend en/of overschaduwd door andere problemen zoals psychiatrie en verslaving.

Sociale problemen, financiële situatie en de verdeling per wijk

Indien er sprake is van relevante sociale problematiek gaat dat vooral om isolement. Het is niet altijd duidelijk of er schulden zijn. Voor een snelle toeleiding naar zorg is dat ook niet altijd van belang. Van de meldingen waarvan wel bekend is of er sprake is van schulden is dat in een relatief klein aantal het geval. Vooralsnog geeft de verdeling per wijk geen aanleiding voor maatregelen. Zo'n 60% van de meldingen betrof Leidschendam en 40% Voorburg.

Casemanagers

Het meldpunt en de toeleiding naar zorg zijn ervoor om een cliënt die zorg nodig heeft en de reguliere zorg bij elkaar te krijgen. Het begrip 'vangnet' geeft aan dat er een gemeentelijke verantwoordelijkheid is voor deze zorgmijders. Uit de lange lijst van casemanagers waar de cliënt naar toe geleid is valt op te maken dat de psychiatrische instellingen de voornaamste zorgverleners zijn waar naar toe wordt geleid. Dit komt omdat deze groep cliënten het meest de zorg mijdt. Het komt ook voor dat een instelling / hulpverlener onvoldoende op de hoogte is bepaalde aspecten van de cliënt zoals vervuiling of huurachterstand. De signalen komen via het meldpunt bij de casemanager die dan extra aandacht of zorg moet gaan inzetten om de problemen op te lossen.

Uit de lijst van casemanagers blijkt ook dat psychiatrie niet altijd op de voorgrond staat. Er wordt soms ook naar andere zorgverleners verwezen zoals huisartsen (zij het nog beperkt), thuiszorg en ambulante woonbegeleiding. Huisartsen hebben een centrale rol bij de zorg van een burger. Bemoeizorg bij zorgmijders is voor de huisarts echter een moeilijke en tijdrovende taak. In totaal is zes keer de zorg naar de huisarts overgedragen.

Aanbevelingen en acties

Op dit moment betreft weliswaar een klein deel van de meldingen gezinnen met kinderen (in tegenstelling tot andere gemeenten in de regio), maar aangezien dergelijke situaties een ernstige bedreiging vormen voor het welzijn van een kind, verdient het aanbeveling de samenwerking tussen het netwerk voor de volwassenen en de jeugd/kinderen verder te versterken.

De huisarts kan zowel signaleerder en melder als casemanager zijn, daarom gaat de GGD het meldpunt en de mogelijke rol van de huisarts bij zorgmijders verder onder de aandacht van de huisartsen brengen.

De signalen vanuit instellingen voor verstandelijk gehandicapten dat er onder de zwerfjongeren veel licht verstandelijk gehandicapten (LVG) zijn zouden verder onderzocht moeten worden. Er dient met name aandacht te worden besteed aan de constatering dat zwerfjongeren nog niet veel worden gemeld en dat LVG mogelijk nog onvoldoende wordt herkend en/of overschaduwd door andere problemen zoals psychiatrie en verslaving.

Deze aanbevelingen en acties gelden overigens ook voor de andere gemeenten in de regio.